Evropský parlament
2019-2024

PŘIJATÉ TEXTY

P9_TA(2023)0458

Provádění Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 12. prosince 2023 o provádění Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (2023/2029(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), a zejména na články 209 a 212 a čl. 322 odst. 1 této smlouvy,

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, mění a zrušuje rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 466/2014/EU a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1601 a nařízení Rady (ES, Euratom) č. 480/2009[1],

– s ohledem na zprávu Komise ze dne 8. listopadu 2022 nazvanou „Výroční zpráva pro rok 2022 o provádění nástrojů pro vnější činnost Evropské unie v roce 2021“ (COM(2022)0578),

– s ohledem na různé zprávy Evropského účetního dvora (EÚD) týkající se financování vnější činnosti EU, zejména na zvláštní zprávu 14/2023 nazvanou „ Programování Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa – komplexní programy, u nichž jsou nedostatky v metodě pro přidělování prostředků a monitorování dopadů“, a zvláštní zprávu 9/2018 nazvanou „Partnerství veřejného a soukromého sektoru v EU: rozšířené nedostatky a omezené přínosy“,

– s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 1. prosince 2021 nazvané „Global Gateway“ (JOIN(2021)0030),

[1] Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 1.

– s ohledem na závěry Rady ze dne 14. června 2021 o posílení evropské struktury pro financování rozvoje,

– s ohledem na zprávu Komise ze dne 24. března 2022 nazvanou „Plán Komise na zlepšení evropské struktury pro financování rozvoje a zpráva o pokroku za rok 2021“ (COM(2022)0139),

– s ohledem na závěry Rady ze dne 14. června 2021 o posílení angažovanosti týmu Evropa v oblasti lidského rozvoje,

– s ohledem na závěry Rady ze dne 20. května 2022 o obnoveném partnerství EU s nejméně rozvinutými zeměmi,

– s ohledem na své usnesení ze dne 18. dubna 2018 o provádění nástrojů EU pro financování vnější činnosti: přezkum v polovině období v roce 2017 a budoucí uspořádání po roce 2020[1],

– s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2018 o provádění nástroje pro rozvojovou spolupráci, nástroje humanitární pomoci a Evropského rozvojového fondu[2],

– s ohledem na svůj postoj v prvním čtení přijatý dne 27. března 2019 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci[3],

– s ohledem na své usnesení ze dne 24. listopadu 2022 o budoucí evropské struktuře pro financování rozvoje[4],

– s ohledem na své usnesení ze dne 23. června 2022 o provádění a plnění cílů udržitelného rozvoje[5],

– s ohledem na své usnesení ze dne 15. června 2023 o plnění cílů udržitelného rozvoje[6],

– s ohledem na své doporučení ze dne 15. března 2023 Radě a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku o přezkumu fungování ESVČ a silnější EU ve světě[7],

– s ohledem na své usnesení ze dne 25. listopadu 2020 o zvýšení účinnosti rozvoje a efektivnosti pomoci[8],

– s ohledem na článek 54 jednacího řádu a čl. 1 odst. 1 písm. e) a

---

1 Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 76.
2 Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 33.
3 Úř. věst. C 108, 26.3.2021, s. 312.
4 Úř. věst. C 167, 11.5.2023, s. 57.
5 Úř. věst. C 32, 27.1.2023, s. 28.
6 Přijaté texty, P9_TA(2023)0250.
7 Přijaté texty, P9_TA(2023)0077.
8 Úř. věst. C 425, 20.10.2021, s. 73.

přílohu 3 rozhodnutí Konference předsedů ze dne 12. prosince 2002 o postupu udělování svolení k vypracování zpráv z vlastního podnětu,

– s ohledem na společná jednání Výboru pro zahraniční věci a Výboru pro rozvoj podle článku 58 jednacího řádu,

– s ohledem na stanovisko Rozpočtového výboru,

– s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci a Výboru pro rozvoj (A9-0374/2023),

A. vzhledem k tomu, že Evropská unie a 27 členských států EU jsou dohromady i nadále největším poskytovatelem vnější pomoci a jsou zodpovědné za přibližně 43 % celkové oficiální rozvojové pomoci poskytované všemi dárci OECD rozvojovým zemím; vzhledem k tomu, že nástroje pro financování vnější činnosti jsou hlavním mechanismem podpory činnosti EU v globálním měřítku, a vzhledem k tomu, že vnější činnost EU má pro evropské občany stále větší význam;

B. vzhledem k tomu, že Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (dále jen „nástroj“) vstoupil v platnost dne 14. června 2021 a sloučil předchozí nástroje do jediného nástroje; vzhledem k tomu, že s celkovým rozpočtem ve výši 79,5 miliardy EUR znamená historickou změnu ve vnějších a rozvojových politikách EU;

C. vzhledem k tomu, že Komise odpovídá za identifikaci, formulaci, provádění, sledování a hodnocení pomoci EU; vzhledem k tomu, že Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ) je pověřena zajištěním kontinuity a soudržnosti vnějších politik EU pomocí integrovaného přístupu, který zahrnuje tento nástroj; vzhledem k tomu, že Parlament je odpovědný za demokratický dohled a kontrolu a v rámci postupů spolurozhodování je spolutvůrcem právních předpisů; vzhledem k tomu, že vytvoření přístupu „tým Evropa“ by mělo přispět k vytvoření jednotného strategického koordinačního rámce pro vnější reakci EU na hlavní výzvy; vzhledem k tomu, že tento přístup umožňuje další spolupráci mezi orgány EU, členskými státy a Evropskou investiční bankou (EIB) a neustále zvyšuje kolektivní účinnost a viditelnost EU; vzhledem k tomu, že nástroj má být prováděn kombinací způsobů, včetně dvoustranné spolupráce, grantů pro různé partnery a investičního rámce;

D. vzhledem k tomu, že rámec vnějších investic tohoto nástroje spojuje kombinované financování a záruky v rámci záruky pro vnější činnost Evropského fondu pro udržitelný rozvoj plus (EFSD+), kterou mají provádět způsobilí partneři na základě otevřeného přístupu a spolupráce, přičemž zvláštní úlohu zde hraje EIB; vzhledem k tomu, že EFSD+ značně rozšiřuje finanční krytí svého předchůdce EFSD a bude moci zaručit operace až do výše 53,4 miliardy EUR prostřednictvím EAG; vzhledem k tomu, že zásada „politika na

prvním místě“ musí vést ke spolupráci založené na politických cílech a zajistit, aby evropská struktura pro financování rozvoje byla v tomto ohledu sladěna;

E. vzhledem k tomu, že cílem strategie Global Gateway je zvýšit geopolitickou váhu EU na globální scéně posílením inteligentních, čistých a bezpečných vazeb v digitální, energetické a dopravní oblasti a posílením zdravotnických, vzdělávacích a výzkumných systémů po celém světě v rámci Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a jejích cílů udržitelného rozvoje;

F. vzhledem k tomu, že nerovnosti patří k základním příčinám nestability, nejistoty a násilí;

G. vzhledem k tomu, že prosazování lidských práv je základním kamenem vnější činnosti EU;

H. vzhledem k tomu, že lidský rozvoj zůstává klíčovou oblastí vnější a rozvojové politiky EU; vzhledem k tomu, že investice do zdravotní péče, vzdělávání, výživy a sociální ochrany mají zásadní význam pro zajištění všeobecného přístupu k těmto službám, které představují základní lidská práva;

I. vzhledem k tomu, že z důvodu omezených zdrojů jsou nástroje EU pro financování vnější činnosti často využívány až na maximum; vzhledem k tomu, že od přijetí nařízení, kterým se nástroj zřizuje, došlo vlivem událostí, jako je útočná válka Ruska proti Ukrajině, která zhoršila celosvětovou potravinovou krizi, vyvolala energetickou krizi a krizi způsobenou rostoucími životním náklady a dluhem na celém světě a vytvořila hospodářskou nejistotu, která může dále destabilizovat členské státy a třetí země, a dopad pandemie COVID-19 ke zhoršení situace do té míry, že je nutné provést předčasné hodnocení nástroje v polovině období a přezkum víceletého finančního rámce (VFR) v polovině období;

J. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 prohloubila již tak významnou mezeru ve financování cílů udržitelného rozvoje a způsobila celkový pokles zdrojů o 700 miliard USD, přičemž je zároveň třeba výrazně navýšit prostředky, aby bylo možné reagovat na rozdíly v rozvojových zemích před pandemií; vzhledem k tomu, že 80 % rezervy již bylo využito a její zvýšení by mělo být zváženo; vzhledem k tomu, že současné politické a finanční vedení EU a její úsilí nestačí k dosažení Evropského konsensu o rozvoji, cílů udržitelného rozvoje a cílů Pařížské dohody a k řešení dalších akutních globálních výzev, zejména zhoršující se změny klimatu, důsledků pandemie COVID-19 a násilných konfliktů, což znamená, že je zapotřebí společné angažovanosti na mezinárodní úrovni, aby bylo zajištěno, že tento nástroj bude schopen na tyto nové výzvy reagovat;

K. vzhledem k tomu, že provádění projektů v rámci nástroje prozatím nelze plně vyhodnotit, neboť je teprve v počáteční fázi; vzhledem k

tomu, že přezkum v polovině období, který se očekává v roce 2024, by měl posoudit, zda nástroj přispívá ke strategickým prioritám EU a účinně podporuje její hodnoty v partnerských zemích, dosahuje pokroku v oblasti lidských práv, přispívá ke snížení chudoby a nerovností a podporuje udržitelný rozvoj třetích zemí a zda je financování v rámci tohoto nástroje přidělováno na základě potřeb a rozvojových strategií třetích zemí;

L. vzhledem k tomu, že EÚD dospěl v roce 2023 k závěru, že metody přidělování finančních prostředků a monitorování dopadů vykazují nedostatky a že široká oblast působnosti nástroje by mohla omezit jeho dopad a že je třeba zlepšit způsob přidělování a monitorování rozvojové pomoci;

M. vzhledem k tomu, že nástroj by měl být využíván k vytváření užších a účinnějších partnerství se třetími zeměmi, která přinášejí hmatatelné výsledky, a to na základě společného zájmu, strategických priorit, strukturované a účinné spolupráce a jasných dlouhodobých cílů; vzhledem k tomu, že vztahy mezi EU a Afrikou a sousedstvím mají zvláštní strategický význam; vzhledem k tomu, že nástroj by měl být využíván k zajištění spravedlivé ekologické transformace, prosazování místní přidané hodnoty a dodržování zásady „významně nepoškozovat“; vzhledem k tomu, že účinnost, účelnost a dopad nástroje na rozvoj jsou klíčovými ukazateli pro sledování;

N. vzhledem k tomu, že od přijetí tohoto nástroje se geopolitická konkurence vyvíjela a prohloubila; vzhledem k tomu, že nástroj tak získává nový a naléhavější význam; vzhledem k tomu, že strategie Global Gateway je reakcí na tuto výzvu, jejímž cílem je poskytnout partnerským zemím životaschopnou a atraktivní alternativu, která přináší trvalé výhody místním komunitám; vzhledem k tomu, že je třeba lépe komunikovat a zviditelnit činnost EU v partnerských zemích; vzhledem k tomu, že navzdory zaměření strategie Global Gateway na geopolitické cíle EU musí oficiální rozvojová pomoc z nástroje sloužit dlouhodobému udržitelnému rozvoji v partnerských zemích;

Obecné připomínky

1. oceňuje návrh revize VFR na období 2021–2027, v němž Komise navrhuje dodatečné finanční prostředky pro okruh 6, neboť stávající finanční plán je pro nástroj, který nemá dostatečné finanční krytí, nedostatečný a měl by lépe odrážet geopolitické ambice EU a její globální závazky; bere na vědomí, že Komise pro okruh 6 navrhla dodatečné prostředky, z nichž 9,5 miliardy EUR bude přiděleno na řešení vnějšího rozměru migrace včetně externích výzev, 3 miliardy EUR do rezervy nástroje pro nově se objevující výzvy a priority a 2,5 miliardy EUR do rezervy na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech;

2. zdůrazňuje, že je nutné provést přezkum vnější a rozvojové politiky EU s ohledem na mezeru ve financování, zvyšující se nerovnosti mezi jednotlivými zeměmi i v rámci nich a celosvětové nedostatečné zabezpečení potravin; uznává dopad geopolitických změn, zejména útočné války Ruska proti Ukrajině, nové priority EU, zvýšený význam strategických partnerství s partnerskými zeměmi, která jsou v souladu se zásadou soudržnosti politik ve prospěch rozvoje a specifickou úlohu investic EU, které musí odrážet hodnoty a zájmy EU i zájmy našich partnerů; dále zdůrazňuje, že je třeba, aby tento přezkum posoudil, zda jsou plněny cíle nástroje týkající se snižování chudoby a nerovností a prosazování lidských práv a dlouhodobého udržitelného rozvoje partnerských zemí;

3. znovu potvrzuje tváří v tvář probíhající ruské útočné válce svoji neochvějnou podporu Ukrajině ve všech jejích rozměrech, včetně humanitární pomoci, obnovy, rekonstrukce a modernizace; zdůrazňuje však, že tato podpora by neměla být vynakládána na úkor oficiální rozvojové pomoci, ostatních partnerů a třetích zemí, které jsou nepříznivě zasaženy ruskou útočnou válkou a jejichž financování ze strany EU by nemělo být kráceno; vyzývá proto k důkladnému vyhodnocení zdrojů nástroje, které by mělo rovněž posoudit, zda jsou dostatečné k dosažení jeho cílů, jež byly stanoveny v nařízení, kterým byl tento nástroj zřízen, k náležitému zvýšení zdrojů nástroje a k zajištění, aby byly i nadále relevantní v kontextu probíhajících geopolitických výzev, umožnily, aby EU byla považována za důvěryhodného partnera, a působily proti vlivu jiných globálních mocností;

4. vítá sloučení většiny vnějších činností EU do jediného nástroje, který postupně zefektivňuje a harmonizuje četné předchozí nástroje; je ovšem toho názoru, že ačkoli toto zjednodušení zvýšilo flexibilitu a účinnost, nezajišťuje dostatečnou míru účinné odpovědnosti a transparentnosti; v této souvislosti zdůrazňuje, že opatření lze považovat za účinná pouze tehdy, pokud to lze prokázat jasnými a srovnatelnými monitorovacími a hodnotícími mechanismy; připomíná zjištění zvláštní zprávy EÚD 14/2023, která poukázala na to, že více než 20 % ukazatelů, které byly součástí vzorku, mělo chybějící nebo nejasné výchozí hodnoty a 24 % nemělo buď žádné, nebo nejasné cílové hodnoty, zatímco zdroje údajů ve víceletých orientačních programech byly roztříštěné, nebo chyběly; vyzývá Komisi, aby zajistila, že vyžívání ukazatelů „Rámce výsledků programu Globální Evropa“ bude u opatření v celém prováděcím cyklu víceletého orientačního programu povinné, tedy u plánování, provádění a oznamování výsledků, což by mělo být normou, a aby výrazně zvýšila kapacity delegací EU; zdůrazňuje, že nástroj by měl zajistit účinné, účelné, soudržné a inkluzivní provádění, které se bude opírat o zásadu „politika na prvním místě“ a bude v souladu se strategickými zájmy a hodnotami EU a prioritami partnerských zemí; opakuje svou výzvu Komisi, aby alespoň jednou za dva roky zveřejňovala zprávu o pokroku v oblasti účinnosti pomoci, která bude důsledně zahrnovat

standardizované, srozumitelné a srovnatelné ukazatele zahrnující společné plánování, společné provádění a společné rámce pro výsledky; vyzývá Komisi, aby tuto zprávu o pokroku předkládala Parlamentu;

5. vyjadřuje hluboké znepokojení nad eskalací geopolitických nepokojů, autoritářskými trendy a nedávnými celosvětovými útoky na základy demokracie a právního státu; vyzývá, aby byla v rámci hodnocení v polovině období důkladně posouzena schopnost nástroje dosáhnout celkových cílů vnější politiky EU, a zejména cíle přispět k podpoře multilateralismu a udržitelného rozvoje a k ochraně, podpoře a rozvoji demokracie, právního státu, lidských práv a základních svobod; zdůrazňuje, že vnější činnost EU v oblasti demokracie prováděná v rámci tohoto nástroje se musí přizpůsobit nové geopolitické realitě vyznačující se konkurenčními modely správy, aby bylo možné lépe předcházet zhoršování demokratické situace a reagovat na ně; vyzývá Komisi, aby kriticky a s dostatečnou podrobností posoudila pokrok dosažený při provádění nástroje napříč programy, výdajovými cíli a referenčními hodnotami a aby se zdržela opakování povrchních politických postojů; znovu potvrzuje, že podle Smluv a nového Evropského konsensu o rozvoji by hlavním cílem rozvojové spolupráce mělo být vymýcení chudoby a podpora udržitelného hospodářského, sociálního a environmentálního rozvoje rozvojových zemí; zdůrazňuje, že přístup „politika na prvním místě“ by se měl řídit zásadami a cíli stanovenými ve Strategickém kompasu EU, v Evropském konsensu o rozvoji, Agendě OSN pro udržitelný rozvoj 2030, Pařížské dohodě a akčním programu z Addis Abeby;

6. vyzývá zejména k tomu, aby bylo řádně a podrobně posouzeno použití čl. 42 odst. 4 a bodu odůvodnění 40 nařízení, kterým se zřizuje nástroj, v němž se uvádí, že pomoc může být pozastavena v případě zhoršení stavu demokracie, lidských práv nebo právního státu ve třetích zemích; vyzývá k předběžnému posouzení s cílem určit možné důsledky a rizika projektů s ohledem na lidská práva v souladu s čl. 25 odst. 5 nařízení; vyzývá k monitorování lidských práv po celou dobu provádění projektů ve třetích zemích, zejména pokud jde o projekty s vysokým rizikem porušování; vyzývá k pozastavení nebo úpravě projektů, které přispívají k porušování lidských práv ve třetích zemích; vyzývá Komisi, aby aktivně sdílela veškerá posouzení týkající se lidských práv s Parlamentem; zdůrazňuje, že je nezbytné, aby EU zaujala zásadnější přístup k partnerským zemím, které jdou opačným směrem, pokud jde o ústřední hodnoty a zásady; podporuje pozastavení rozpočtové podpory jako dobrý příklad v tomto ohledu;

7. je znepokojen tím, že financování pomoci pro Ukrajinu prostřednictvím mobilizace rezervy nástroje a nikoli prostřednictvím vhodného rozpočtového nástroje vyčerpalo většinu rezervy, takže tento nástroj bude mít omezenou schopnost reagovat na nepředvídané výzvy; vítá návrh Komise ohledně vytvoření nástroje

pro Ukrajinu[1], který by měl zajistit udržitelné dlouhodobé financování pro Ukrajinu a zároveň zachovat schopnost nástroje vypořádat se s budoucími výzvami;

8. požaduje, aby hodnocení v polovině období zajistilo právní a politickou jasnost, pokud jde o zařazení Ukrajiny, Moldavské republiky a Gruzie na seznam příjemců v rámci kapitoly nástroje, která se zaměřuje na sousedství; konstatuje, že Ukrajina a Moldavská republika se staly kandidáty na přistoupení k EU, zatímco Gruzie je považována za potenciální kandidátskou zemi na členství v EU; v této souvislosti zdůrazňuje, že Ukrajina, Moldavská republika a Gruzie by proto měly být uvedeny jako příjemci s odpovídajícím rozpočtovým převodem dvoustranného finančního krytí v nařízení o Nástroji předvstupní pomoci (NPP III)[2], které má odlišný právní základ a politický rámec oddělený od nástroje a evropské politiky sousedství, což by snížilo tlak na tento nástroj, vítá návrh Komise na vytvoření nového zvláštního nástroje pro Ukrajinu, který by spojoval budoucí podporu do samostatného nástroje v okruhu 6 VFR s cílem uspokojit okamžité potřeby, zdůrazňuje však, že je důležité využívat dlouhodobý nástroj;

9. vyzývá, aby bylo v rámci hodnocení v polovině období posouzeno zejména to, do jaké míry přineslo hmatatelné výsledky financování v Africe, v souladu s cíli nástroje, strategií EU-Afrika a s výsledky a prioritami stanovenými na 6. summitu Africká unie-EU v roce 2022, a aby bylo prozkoumáno, zda je nezbytný přezkum priorit a cílů; zdůrazňuje, že analýza hmatatelných výsledků poskytované pomoci na základě jasných ukazatelů je obzvláště důležitá pro náležité posouzení účinnosti využívání finančních prostředků; vyzývá Komisi, aby lépe využívala možnosti kombinovat zeměpisné příděly ve prospěch Panafrických programů, jak je stanoveno v čl. 4 odst. 2 nařízení, kterým se zřizuje nástroj, na podporu závazků EU a Africké unie; zdůrazňuje, že je nezbytné, aby EU i nadále aktivně podporovala novou africkou kontinentální zónu volného obchodu, a to i prostřednictvím tohoto nástroje, a navázala při tom na své vlastní zkušenosti při tvorbě evropského jednotného trhu s cílem podnítit udržitelný hospodářský rozvoj, podpořit tvorbu pracovních míst, snížit chudobu a zvýšit sdílenou prosperitu v Africe; zdůrazňuje, že je třeba podporovat africké partnerské země pomocí využití velkého nevyužitého potenciálu obnovitelných zdrojů energie na kontinentu a urychlit pokrok při plnění cíle udržitelného rozvoje č. 7 v Africe, který nejenže podpoří hospodářský růst, tvorbu pracovních míst a sociální rozvoj, ale také výrazně zvýší celosvětový podíl

---

1 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 20. června 2023 o zřízení nástroje pro Ukrajinu, který předložila Komise (COM(2023)0338).

2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1529 ze dne 15. září 2021, kterým se zřizuje Nástroj předvstupní pomoci (NPP III) (Úř. věst. L 330, 20.9.2021, s. 1).

obnovitelných zdrojů energie;

10. důrazně znovu potvrzuje závazek stanovený v nástroji, který se zaměřuje na vymýcení chudoby, boj proti změně klimatu a nedostatečnému zabezpečení potravin, nerovnostem a diskriminaci a podporu udržitelného lidského rozvoje; připomíná závazek EU a členských států zvýšit do roku 2030 oficiální rozvojovou pomoc na 0,7 % hrubého národního důchodu, včetně přidělení alespoň 20 % oficiální rozvojové pomoci financované z nástroje na sociální začleňování a lidský rozvoj, jako je zdraví, vzdělávání, výživa a sociální ochrana, a poskytnutí 0,2 % hrubého národního důchodu EU na oficiální rozvojovou pomoc nejméně rozvinutým zemím; zdůrazňuje, že cílem EFSD+ by měla být podpora investic jako prostředku, který přispěje k dosažení cílů udržitelného rozvoje; zdůrazňuje, že je důležité přijmout holistický přístup k lidské bezpečnosti jako novému řídícímu paradigmatu; vyzývá v kontextu nadcházejícího programového procesu k plnému provedení akčního plánu EU pro rovnost žen a mužů III, a to se silným závazkem k genderovému hledisku a jeho začleňování, a k provedení strategie EU v oblasti globálního zdraví a akčního plánu pro mládež v praxi v rámci vnější činnosti EU; zdůrazňuje, že je třeba zvýšit úsilí Unie o prosazování a ochranu lidských práv v rámci její vnější činnosti, a vítá přezkum provádění akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii v polovině období; poukazuje na to, že je důležité zaujmout ve veškerém rozvojovém úsilí EU důrazný postoj proti korupci, a podporuje závěry Rady ze dne 4. května 2023 o korupci jako překážce rozvoje;

11. zdůrazňuje, že investice do lidského rozvoje jsou zásadní pro boj proti nerovnostem a pro vzdělávání, včetně odborné přípravy, a měly by v nadcházejícím procesu programování zůstat jasnou prioritou, neboť umožňují rozvojovým partnerským zemím uvolnit potenciál lidského kapitálu svých mladých obyvatel a podpořit lidský rozvoj, hospodářský růst a zaměstnanost ve svých zemích; vyzývá Komisi, aby zavedla ukazatel dětské politiky, který bude vycházet ze stávající metodiky vypracované v oblasti rovnosti žen a mužů, klimatu, migrace a digitalizace, s cílem umožnit orgánům a partnerům EU měřit a monitorovat investice do dětí; zdůrazňuje, že sledování a monitorování investic EU do dětí má zásadní význam pro prokázání přidané hodnoty a účinnosti EU; zdůrazňuje, že COVID-19 byl varovným signálem pro země s nízkými a středními příjmy a zdůraznil, že je třeba urychlit pokrok směrem k budování univerzálních systémů zdravotní péče financovaných z veřejných prostředků; požaduje, aby plánování nástroje upřednostnilo granty a podporu veřejného sektoru v oblasti zdraví s cílem zajistit, aby se rozvojová pomoc dostala k lidem jako první; zdůrazňuje, že je důležité i nadále poskytovat dostatečný rozpočet na zlepšení sociálních výsledků a řešení systémových otázek;

12. vyjadřuje znepokojení nad stavem práv LGBTIQ+ osob na celém

světě, jakož i nad obecným odmítavým postojem vůči právům žen, rovnosti žen a mužů a sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům v rozvojových zemích; vyzývá Komisi a ESVČ, aby se zabývaly zhoršující se situací v oblasti uznávání a ochrany těchto práv; v tomto ohledu zdůrazňuje, že je třeba, aby se prioritou stala cílená podpora organizací občanské společnosti a komunit zasazujících se o dodržování sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, práv žen, rovnosti žen a mužů a o respekt vůči komunitě LGBTIQ+ a dalším marginalizovaným skupinám obyvatelstva, včetně posílených opatření za účelem dekriminalizace homosexuality; připomíná, že nejméně 85 % nových opatření prováděných v rámci nástroje by mělo mít rovnost žen a mužů jako hlavní nebo významný cíl a nejméně 5 % těchto opatření by mělo mít jako hlavní cíl rovnost žen a mužů a práva a posílení postavení žen a dívek;

13. zdůrazňuje, že je důležité splnit všechny výdajové a programové cíle nástroje, a požaduje podrobné informace o pokroku dosaženém v tomto ohledu; vyjadřuje politování nad značným deficitem, pokud jde o dosažení cíle nástroje v oblasti klimatu ve výši 30 %, přispění k cíli v oblasti biologické rozmanitosti podle VFR pro roky 2026 a 2027 ve výši 10 % a zajištění plnění globálních finančních závazků EU podle rámce OSN, zejména příspěvku do Fondu pro ztráty a škody; připomíná, že změna klimatu bude stále více vyvíjet tlak na produkci potravin a přístup k nim, zejména ve zranitelných regionech, a bude zhoršovat situaci, pokud jde o potravinové zabezpečení a výživu; dále připomíná, že biologická rozmanitost je klíčovým faktorem v boji proti změně klimatu a že ztráta biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb zpomalí plnění přibližně 80 % posuzovaných cílů udržitelného rozvoje; vyzývá k vypracování podrobného plánu, který by nastiňoval, jak Komise hodlá splnit výdajové a genderové cíle do konce VFR;

14. znovu potvrzuje závazek stanovený v nástroji, který se zaměřuje na řešení základních příčin nelegální migrace a nuceného vysídlování; je toho názoru, že aniž by byly dotčeny nepředvídatelné okolnosti, měl by být dodržen závazek nástroje vyčlenit přibližně 10 % jeho finančního krytí na akce podporující správu a řízení migrace a nuceného vysídlování v rámci cílů nástroje a že toto ustanovení by nemělo být znovu otevřeno; konstatuje však, že 14 % finančních prostředků přidělených v roce 2021 přispělo k cíli výdajů na migraci; očekává, že bude pravidelně dostávat podstatné aktuální informace o aktuálním stavu;

15. vyjadřuje politování nad skutečností, že současné využívání pilíře rychlé reakce viditelně a účinně nepřispívá k prosazování zájmů EU ve světě; žádá proto, aby bylo znovu zváženo opětovné zavedení programové podpory pro cíle zahraniční a bezpečnostní politiky EU v rámci hodnocení v polovině období v roce 2024;

Zajištění potřebných zdrojů a mobilizace investic

16. vyzdvihuje, že hodnocení VFR v polovině období prováděné v roce 2024 by za žádných okolností nemělo vést ke krácení prostředků nástroje nebo k jejich přerozdělování mezi dlouhodobými tematickými a zeměpisnými programy věnovanými udržitelnému rozvoji; je znepokojen tím, že nástroj je od začátku VFR na období 2021–2027 nedostatečně financován a že jeho zeměpisné zaměření jde na úkor důležitých tematických položek financování, jako je prioritní oblast „lidé“ rozpočtové položky pro globální výzvy, která byla ještě více pod tlakem v důsledku COVID-19, což ponechává jen malý nebo žádný manévrovací prostor pro plné dodržení závazků EU týkajících se podpory mnohostranných iniciativ v oblasti zdraví v nadcházejících letech; zdůrazňuje, že nedostatek finančních prostředků vytváří nebezpečnou propast mezi ambicemi EU a její schopností splnit své sliby; připomíná, že nedostatečné financování rovněž způsobí škodlivou soutěž mezi krátkodobými potřebami a dlouhodobými investicemi a mezi hlavními rozvojovými odvětvími, což v konečném důsledku omezí účinnost pomoci EU a její příspěvek k dosažení Agendy 2030; zdůrazňuje klíčovou úlohu nástroje, fondu EFSD+ a záruky pro vnější činnost při zajišťování strategického rámce pro kombinované financování, snižování rizika u investic a záruk a při mobilizaci zdrojů ze soukromého sektoru s podporou rozpočtu EU, zejména vzhledem ke vzrůstající geopolitické a hospodářské soutěži; zdůrazňuje, že projekty kombinovaného financování a účinná partnerství se soukromým sektorem v rozvojových zemích se musí zaměřit na maximalizaci výsledků v oblasti rozvoje a musí být v souladu s cíli udržitelného rozvoje, Pařížskou dohodou a vnitrostátními rozvojovými prioritami; připomíná, že podpora ze strany soukromého sektoru je doplňkem a nikoliv nahrazením veřejných investic, zejména do kritických služeb, jako je zdravotnictví, vzdělávání a sociální ochrana, které poskytují klíčové dlouhodobé vyhlídky na vymanění se z chudoby; vyzývá k tomu, aby EFSD+ nefinancoval investice, které mají negativní dopad na dosahování cílů udržitelného rozvoje, zejména pokud jde o boj proti změně klimatu; žádá, aby byl dlouhodobý rozpočet upraven tak, aby chránil pozitivní dopad, vliv a důvěryhodnost EU na světové scéně;

17. uznává specifickou úlohu investic EU, které musí odrážet strategické zájmy a cíle rozvoje EU i našich partnerských zemí, jakož i hodnoty EU, a zdůrazňuje důležitou roli, kterou při jejich realizaci hrají rozpočtové záruky podle zásady „politika na prvním místě“; zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby záruky vyvažovaly riziko spojené se zeměmi s nejvyšším investičním rizikem, aby do nich také směřovaly příslušné investice; zdůrazňuje, že EU by měla jít v tomto směru příkladem s ohledem na probíhající diskusi o reformě mezinárodních rozvojových bank;

18. poukazuje na zvláštní úlohu EIB v evropské struktuře pro financování rozvoje, jak je stanoveno v článku 209 Smlouvy o fungování EU a v článku 36 nařízení, kterým se zřizuje nástroj, a uznává potenciál EIB

mobilizovat další finanční prostředky, které přispívají k cílům nástroje; vítá vytvoření EIB Global, jejíž činnost byla zahájena dne 1. ledna 2022 a jejímž cílem je zvýšit přítomnost na místě a šíření odborných znalostí banky v rozvojových zemích; konstatuje, že od zřízení nové rozvojové složky EIB Global rekordně využívala specializované investiční okno, které jí bylo svěřeno nástrojem, a poskytla více než 10 miliard EUR, zejména na podporu Ukrajiny a Global Gateway; připomíná význam rozpočtu EU jako jediného ručitele za činnost EIB spočívající v poskytování úvěrů mimo EU na podporu politik EU; vyzývá ke zvýšení záruk poskytnutých EIB z rozpočtu EU s cílem umožnit EIB pokračovat v činnostech na Ukrajině, které jsou velmi důležité pro veřejný i soukromý sektor, a rozšířit svou činnost na globálním jihu; vyzývá EIB, aby využila svého postavení k mobilizaci investic do udržitelného rozvoje v souladu s účelem a kritérii stanovenými EFSD+; zdůrazňuje důležitou úlohu EIB při partnerství s Komisí při plnění závazku 300 miliard EUR v rámci strategie Global Gateway ve výši 100 miliard EUR; vyzývá EIB, aby upřednostňovala agendu udržitelného rozvoje; vyzývá EIB, aby podstupovala vyšší riziko při financování projektů s vysokou sociální návratností; vyzývá EIB, aby i nadále posilovala svou přítomnost v této oblasti tím, že bude vycházet ze stávajícího přístupu společného umístění v rámci delegací EU a zároveň bude dále využívat možné synergie s Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj (EBRD) a dalšími evropskými rozvojovými finančními institucemi; vybízí EIB, aby se nadále aktivně podílela na rozvoji plánování, monitorování a hodnocení na úrovni států, spolu s delegacemi EU a prostřednictvím spolufinancování s rozvojovými finančními institucemi; vyzývá k větší koordinaci mezi Komisí a ESVČ a delegacemi EU s cílem usnadnit diskuse a spolupráci s příslušnými aktéry na místě, aby bylo možné určit projekty, které nejlépe splňují cíle účinnosti rozvoje;

19. vítá „otevřenou strukturu“ fondu EFSD+, která byla vytvořena na podporu investic soukromého sektoru, a vyzývá Komisi, EIB, Evropskou banku pro obnovu a rozvoj, členské státy a rozvojové finanční instituce, aby plně využívaly možností, které poskytuje záruka pro vnější činnost a příslušná investiční okna, aby bylo možné prosazovat udržitelné investice soukromého sektoru; zdůrazňuje, že je třeba mobilizovat financování ze soukromého sektoru se zvláštním zaměřením na malé a střední podniky, a vyzývá ke zvýšenému úsilí o řešení nedostatků a překážek pro investice; dále uznává důležitou úlohu soukromého sektoru při vytváření pokud možno nových investic, zaměstnanosti a financování rozvoje; připomíná kontrolní pravomoc Parlamentu a potřebu transparentnosti při provádění EFSD+;

Strategický přístup

20. vítá přístup týmu Evropa a jeho cíl zvýšit soudržnost, dopad a viditelnost rozvojových projektů EU a vyzývá k většímu počtu

společných akcí s členskými státy, zejména iniciativ týmu Evropa; připomíná postřeh EÚD, že příspěvky jednotlivých členských států na iniciativy týmu Evropa nejsou uvedeny ve víceletých orientačních programech, což způsobuje nejistotu ohledně finanční podpory členských států, jež přispívá k tomu, že budoucnost iniciativ týmu Evropa coby kolektivní iniciativy je nejasná; vyzývá Komisi a členské státy, aby přezkoumaly účinnost tohoto přístupu a informovaly Parlament o svých zjištěních; vyzývá Komisi, aby vyjasnila úlohy v rámci přístupu týmu Evropa a navrhla mechanismus, který zvýší transparentnost a demokratickou kontrolu těchto iniciativ; dále vyzývá EU a členské státy ke společnému postupu s cílem zvýšit účinnost a maximalizovat zdroje; vybízí členské státy, rozvojové finanční instituce, EIB a EBRD, aby se aktivněji angažovaly v týmu Evropa s finančními závazky a společnými akcemi řízenými Komisí;

21. vítá strategii Global Gateway jako koordinovanou reakci EU na globální výzvy; zastává názor, že v době nových geostrategických výzev musí subjekty EU v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky a rozvojové spolupráce lépe koordinovat s cílem zvýšit přítomnost a viditelnost EU na celém světě prostřednictvím investic do infrastruktury, které vytvářejí vnitrostátní hodnotu v partnerských zemích v souladu s cíli udržitelného rozvoje; připomíná, že strategii Global Gateway je třeba chápat jako strategickou koncepci, do níž je začleněna zahraniční, hospodářská a rozvojová politika; zdůrazňuje, že jsou zapotřebí rozsáhlé investice do tvrdé i měkké infrastruktury v rozvojových zemích, od digitálních, dopravních a energetických sítí až po zdravotnictví, vzdělávání a potravinové systémy; vyjadřuje však politování nad tím, že cíle a priority nástroje nejsou dostatečně transparentní a nestanoví regulační rámec pro řízení a provádění strategie; zdůrazňuje potřebu odpovídajícího parlamentního zapojení a kontroly, jakož i konzultací s podnikatelským sektorem a organizacemi občanské společnosti prostřednictvím jednoduchého rámce správy, který by rychle zvýšil investice a viditelnost EU v partnerských zemích ve složitém geopolitickém kontextu; vyzývá Komisi, aby aktualizovala společné sdělení o Global Gateway s cílem upřesnit rámec správy, včetně kontrolní úlohy Parlamentu, a poskytla jasnou definici toho, co je projekt Global Gateway a co takové projekty odlišuje od jiných investičních projektů; vyzývá k vyjasnění toho, jak se uplatňuje finanční nařízení EU a pravidla pro zadávání veřejných zakázek; vyzývá k rychlejšímu provádění strategie s ohledem na stávající a nové globální výzvy;

22. vyjadřuje politování nad tím, že financování strategie Global Gateway není dostatečně jasné, a připomíná, že takové nové iniciativy by měly být financovány z nových prostředků a spojeny se zvýšením stropu okruhu 6; vyzývá Komisi, aby organizace občanské společnosti systematičtěji zapojovala do projektů Global Gateway a iniciativ týmu Evropa a aby zvážila aktivní zapojení místních organizací občanské společnosti do programování pro jednotlivé země;

23. zdůrazňuje význam účinnějšího využívání synergií a lepší harmonizace finančních iniciativ, které provádí EIB, EBRD a další rozvojové finanční instituce a které se zaměřují na země evropského sousedství, přičemž zvláštní pozornost je třeba věnovat kandidátským zemím EU;

Parlamentní kontrola

24. připomíná pravomoci Parlamentu v oblasti politické a rozpočtové kontroly a konzultací a zdůrazňuje úlohu geopolitického dialogu na vysoké úrovni při určování obecných směrů pro provádění nástroje; zdůrazňuje, že je důležité mít k dispozici podrobné informace o rozpočtu, který je nebo bude plněn; zdůrazňuje, že Parlament potřebuje plný a včasný přístup k dokumentům a musí být schopen sledovat dopad a pokrok projektů s cílem lépe posoudit jejich rozsah a dopad, a proto potřebuje plný přístup ke standardizovaným výchozím a cílovým ukazatelům a zdrojům údajů; vyzývá Komisi, aby zajistila konzistentní interinstitucionální tok informací s tím, že Parlament bude průběžně informován o investičních projektech, včetně projektů Global Gateway, a aby plně zpřístupnila rámec pro řízení výsledků; opakuje, že postoje Parlamentu je třeba plně zohlednit; dále opakuje, že usnesení Parlamentu tvoří součást celkového politického rámce pro provádění tohoto nástroje; naléhavě vyzývá Komisi, aby výrazně urychlila poskytování dokumentace Parlamentu před zahájením geopolitického dialogu na vysoké úrovni a lépe zohledňovala doporučení Parlamentu, zejména tím, že po každém dialogu zahájí písemný postup, v němž bude uvedeno, jak naváže na každé konkrétní doporučení Parlamentu;

25. vyzývá Komisi, aby využila revizi VFR k většímu propracování nomenklatury nástroje pomocí zahrnutí více rozpočtových položek, aby rozpočtovému orgánu umožnila vykonávat kontrolní pravomoci, zejména nad rozpočtovými položkami politiky sousedství, a tak posílila transparentnost, díky níž by mohla být vypracována politika na základě dat, v jejímž případě lze kontrolovat cíle, a aby lépe zohlednila strategický přístup a zdokonalila dlouhodobé plánování; poukazuje na to, že překrývání finančních nástrojů, například v souvislosti se zárukami, ztěžuje kontrolu; vyzývá Komisi, aby po konzultacích s Parlamentem poskytla v jediném dokumentu srozumitelný, jasný a úplný přehled finančních nástrojů, vztahů, které mají mezi sebou navzájem a s různými zapojenými subjekty, a úplný a přesný přehled grantů a záruk a způsobů, jak jsou pokryty; vyzývá Komisi, aby rozpočtovému orgánu čtvrtletně předkládala aktuální informace, včetně údajů o používání a výši rozpočtových záruk, spolu s odhadovanou tvorbou rezerv a budoucími prognózami, jakož i informace o aktuálním stavu, pokud jde o výdajové a programové cíle;

26. zdůrazňuje význam procesu programování a vyzdvihuje zásadní úlohu Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) a delegací EU v

tomto ohledu a také při zajišťování řádného zapojení partnerských zemí a dalších aktérů rozvoje do celého procesu, a to i podporou úzkých a transparentních konzultací s regionálními a místními orgány a jejich zapojení, aby bylo možné určit společné priority a posílit odpovědnost partnerských zemí; zdůrazňuje, že je důležité zaručit v rámci vnější činnosti EU účinný přístup založený na potřebách a zaměřený na lidi, a poukazuje na zásadní úlohu, kterou by měli hrát místní partneři a občanská společnost při navrhování, provádění, monitorování a hodnocení programů; zdůrazňuje význam organizací občanské společnosti a případně soukromého sektoru při provádění nástroje, zejména v procesu programování; znovu potvrzuje, že je třeba posílit podporu občanské společnosti na celém světě;

27. lituje, že proces programování, který proběhl v druhé polovině roku 2021, byl uspěchaný a neumožnil odpovídající kontrolu ze strany Parlamentu; se znepokojením bere na vědomí zjištění EÚD uvedená ve zvláštní zprávě 14/2023, který dospěl k závěru, že proces programování by mohl být zlepšen; očekává, že Komise a ESVČ budou jednat na základě doporučení EÚD a při příštím programování zohlední získaná ponaučení; vyzývá Komisi, aby zajistila předvídatelnější a transparentnější programování, vypracovala standardizovanou, srovnatelnou a transparentní metodiku pro přidělování finančních prostředků sousedním zemím, zajistila důsledné uplatňování pro země, jež nesousedí s EU, a vyjasnila metodiku pro hodnocení dopadu podpory EU a zajistila, aby byla relevantní v měnícím se geopolitickém kontextu;

28. vítá nástroje makrofinanční pomoci, které byly nedávno přijaty na podporu několika zemí, zejména Ukrajiny, při řešení důsledků ruské válečné agrese proti Ukrajině; vyjadřuje politování nad nedostatkem informací poskytovaných rozpočtovým orgánům o řízení financování úrokových nákladů této makrofinanční pomoci; je znepokojen tím, že současné financování úrokových nákladů makrofinanční pomoci uvolněním prostředků z rezervy nástroje pro nově se objevující výzvy a priority, a nikoli pomocí nových prostředků, může vyčerpat většinu, ne-li všechny rezervy na zbývající období, takže tento nástroj nebude schopen reagovat na nepředvídané výzvy; zdůrazňuje proto, že je třeba nalézt udržitelná dlouhodobá řešení financování a zároveň zachovat kapacity k řešení budoucích výzev;

29. lituje toho, že Komise před uvolněním rezervy vždy neinformovala Parlament, a vyjadřuje politování nad praxí zasílání dopisů, které přicházejí po uvolnění prostředků, což v podstatě oslabuje právo Parlamentu na kontrolu a znemožňuje Komisi plně zohlednit jeho připomínky k povaze a cílům uvolnění prostředků a předpokládaným finančním částkám; vyzývá Komisi, aby vždy podrobně informovala Parlament před mobilizací prostředků z rezervy a aby zohlednila jeho připomínky v souladu s bodem odůvodnění 71 nařízení, kterým se zřizuje nástroj;

30. vyjadřuje politování nad skutečností, že se Komise při využívání rezervy neřídí článkem 17 nařízení, kterým se zřizuje nástroj, zejména pokud jde o financování nových legislativních iniciativ; je znepokojen tím, že z rezervy nástroje na období 2021–2027 již bylo vyčleněno 80 % finančních prostředků, tudíž do roku 2027 zbývá pouze 1,9 miliardy EUR (21 %); vyjadřuje politování nad skutečností, že 60 % prostředků ze zbývající rezervy bylo předběžně přiděleno bez zvážení očekávaných budoucích výzev, jako je balíček opatření pro syrské uprchlíky;

31. připomíná, že schválení sloučení předchozích nástrojů financování vnější činnosti v rámci tohoto nástroje bylo podmíněno větším zapojením Parlamentu do všech fází správy a provádění nástroje (jak je stanoveno v usnesení Parlamentu ze dne 18. dubna 2018 o provádění nástrojů EU pro financování vnější činnosti: přezkum v polovině období v roce 2017 a budoucí uspořádání po roce 2020 a v mandátu Parlamentu k jednání o tomto nástroji z roku 2019); připomíná, že nástroj umožňuje provést legislativní změny nařízení o tomto nástroji a NPP III, a navrhuje důkladné posouzení úlohy Parlamentu při zajišťování strategického řízení a kontroly nebo nedostatečného zapojení Parlamentu do pozastavení pomoci nebo využívání rezervy, jakož i pravidelných schůzí výboru ohledně nástroje, jejichž potenciál zůstává nevyužit;

32. očekává, že Parlament bude plně zapojen do programování druhé poloviny VFR a do sestavování víceletých orientačních plánů na období 2025–2027;

33. domnívá se, že současná úprava podávání zpráv o činnosti EU v určité zemi, regionu nebo tematické oblasti je nedostatečná a přehnaně striktní; požaduje, aby byla rychle provedena pragmatická zlepšení, pokud jde o aktualizaci užitečných údajů, a aby byly Parlamentu pružně a včas předkládány příklady osvědčených postupů při provádění a v případě potřeby byla uplatňována vhodná pravidla důvěrnosti; domnívá se, že databáze veřejných projektů není uživatelsky vstřícná a nepřispívá aktualizovanými informacemi; zdůrazňuje, že investiční projekty EU by měly podléhat hodnocení, monitorování a podávání zpráv, aby se určila jejich účinnost a zabránilo se nezamýšleným negativním dopadům;

34. vyzývá Komisi, aby společně s EIB, EBRD a dalšími evropskými rozvojovými finančními institucemi vypracovaly standardizované postupy, včetně hodnocení *ex ante* a *ex post* a uplatňování rámce Komise pro řízení výsledků; naléhavě vyzývá Komisi, aby tento rámec zveřejnila a zajistila, aby rozvojové finanční instituce používající své vlastní ukazatele tyto ukazatele jasně vymezily a vysvětlily jejich uplatňování a srovnatelnost s rámcem; vyzývá Komisi, aby monitorovala environmentální, sociální a správní normy u všech investičních projektů; vyzývá Komisi, aby rámec pro řízení výsledků EFSD+ zpřístupnila a usnadnila tak kontrolu s cílem dosáhnout

pokroku směrem k odpovědnějšímu financování rozvoje;

Další postup

35. žádá, aby bylo hodnocení v polovině období v co největší míře využito k aktualizaci nástroje nebo jeho aktů v přenesené pravomoci týkajících se prioritních oblastí a k přehodnocení platnosti zeměpisných a tematických víceletých orientačních plánů, aby mimo jiné stanovilo důraznější podmínky ohledně souladu s mezinárodním právem, lidskými právy, právním státem a demokracií, souladu se zahraniční politikou EU a použití souvisejícího mechanismu pozastavení jako poslední možnosti, pokud se zahraniční politika země přijímající pomoc z prostředků nástroje zcela liší od zahraniční politiky EU; zdůrazňuje, že je důležité více zviditelnit opatření EU, zejména její úsilí v oblasti rozvojové spolupráce; vyzývá proto, aby ESVČ a delegace EU byly vybaveny nezbytnými nástroji pro rozvoj strategických komunikačních kapacit, aby mohly lépe vysvětlovat opatření EU subjektům s rozhodovací pravomocí a široké veřejnosti ve třetích zemích a bojovat proti dezinformacím; vyzývá EU, aby se postavila proti veškeré podpoře agresorských států a jejich politik, zejména Ruské federace v její útočné válce proti Ukrajině;

36. zdůrazňuje, že hodnocení v polovině období by mělo být doprovázeno nezbytnými legislativními změnami nástroje a NPP III, aby příslušné předpisy odrážely nový status Ukrajiny a Moldavska jako kandidátských zemí, a dále novým aktem v přenesené pravomoci, který stanoví konkrétní cíle a prioritní oblasti spolupráce pro každý region; zdůrazňuje, že je důležité poskytovat financování prostřednictvím rozvojových finančních institucí a EIB, které se zaměřují na přístup ke kritickým surovinám a související opatření týkající se dovedností, infrastruktury a regulačního rámce v souladu s environmentálními a sociálními normami EIB, jako součást společného plánování ze strany EU a jejích partnerů s cílem rozvíjet energii z obnovitelných zdrojů v kontextu dosahování cílů udržitelného rozvoje;

37. domnívá se, že geopolitické výzvy, které vyvstaly v souvislosti s ruskou útočnou válkou proti Ukrajině a rostoucím nepřátelským vlivem a asertivitou Čínské lidové republiky, vyžadují výrazné navýšení rozpočtu nástroje; zdůrazňuje, že těmto výzvám čelí celý svět, což znamená, že EU musí zvýšit svůj geopolitický vliv a současně zůstat odhodlána hájit své hodnoty a zásady; podtrhuje, že na tyto výzvy bude možné reagovat vyváženě pouze tehdy, pokud bude zachován stejný poměr prostředků pro jednotlivé oblasti nástroje; vyjadřuje znepokojení nad tím, že EU ztrácí vliv a viditelnost oproti alternativním nabídkám Číny a Ruska; vyzývá EU, aby reagovala na očekávání partnerských zemí a rychle splnila politické dohody s nimi uzavřené, jako je dohoda navazující na dohodu z Cotonou, a posílila tak své postavení spolehlivého spojence v rozvojové spolupráci a prokázala, že mezinárodní systém založený

na pravidlech může čelit současným výzvám;

38. trvá na tom, že Parlament je součástí týmu Evropa a mělo by se s ním tak jednat, a tudíž očekává častější, podrobnější a smysluplnější informace o provádění nástroje, včetně seznamu investic EIB s využitím prostředků nástroje;

39. konstatuje, že pilotní projekty a přípravné akce jsou nové iniciativy, které by se mohly stát programy financování EU, pokud se ukáže, že jsou úspěšné; zdůrazňuje, že pro Parlament jsou příležitostí k zavedení programů, které by jinak nebyly financovány; zdůrazňuje, že nástroj, je-li vykládán široce, představuje teoreticky právní základ pro všechny iniciativy, což brání způsobilosti, a znemožňuje tak fakticky iniciativy Parlamentu;

°

° °

40. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Evropské investiční bance a dalším příslušným evropským rozvojovým finančním institucím.